

Analiza procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016

În domeniul achizițiilor publice, anul 2016 a reprezentat un an de tranziție, cu impact asupra întregului sistem de achiziții, fiind delimitat de intrarea în vigoare a *"noului pachet legislativ"* care a transpus la nivel național Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice, Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale. În anul de referință, entitățile implicate: instituții de reglementare, control, audit, autorități contractante, operatori economici s-au raportat și au pus în aplicare atât prevederile OUG 34/2006 cât și prevederile Legii nr. 98/2016, Legii nr.99/2016, Legii nr.100/2016, respectiv a Legii nr.101/2016 precum și prevederile legislației secundare aferente.

Printr-o analiză comparativă a datelor statistice colectate prin intermediul Sistemului Electronic de Achiziții Publice (S.E.A.P.) și în contextul modificărilor legislative survenite prin procesul de armonizare a legislației naționale cu prevederile noilor directive europene în materia achizițiilor publice, Direcția Monitorizare și Supervizare Sistem a realizat prezentul material cu scopul de a reflecta imaginea procedurilor de achiziție publică inițiate de către autoritățile contractante în intervalul de referință 2015 – 2016.

Se observă că în anul 2016 numărul total al procedurilor de achiziție publică inițiate de către autoritățile contractante înscrise în cadrul Sistemului Electronic de Achiziții Publice a înregistrat o scădere cu 3.148 de proceduri față de anul anterior. Trend-ul descrescător, atât numeric cât și valoric l-au înregistrat toate tipurile de proceduri de atribuire, excepție fiind licitația restrânsă, unde se raportează atât o ușoară creștere a numărului acestora dar mai ales o creștere semnificativă din punct de vedere valoric. În anul 2016, pentru cele 58 de licitații restrânse inițiate, s-a calculat o valoare estimată de 849,387,397.55 euro față de 293,905,847.99 euro, valoarea estimată a licitațiilor restrânse inițiate în anul 2015. Analizând datele statistice în funcție de criteriile disponibile, diferența semnificativă a valorii estimate înregistrată în cazul procedurilor de licitație restrânsă inițiate în anul 2016 este justificată de modalitatea specială/tehnică specifică de atribuire a contractului de achiziție publică, respectiv încheierea de acorduri-cadru pe intervale de timp care pot fi cuprinse între un an și maximum patru ani.

"Comportamentul procedural" al celor 3.221 autorităților contractante care au inițiat proceduri de atribuire în anul 2015 cât și a celor 2.723 autorități care au inițiat proceduri în anul 2016, este reprezentat de cererea de ofertă/procedura simplificată și licitația deschisă. Astfel, în perioada analizată, procedura simplificată/cererea de oferte are un grad de inițiere între 61 și 65% din numărul total al procedurilor inițiate iar licitația deschisă între 37 și 34% din numărul total al procedurilor inițiate.

Astfel, în anul 2015 au fost publicate în cadrul Sistemului Electronic de Achiziții Publice un număr de 13.669 de invitații de participare aferente procedurii de cerere de ofertă, respectiv 12.441 de invitații de participare/anunțuri de participare simplificate în anul 2016.

Proceduri de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016

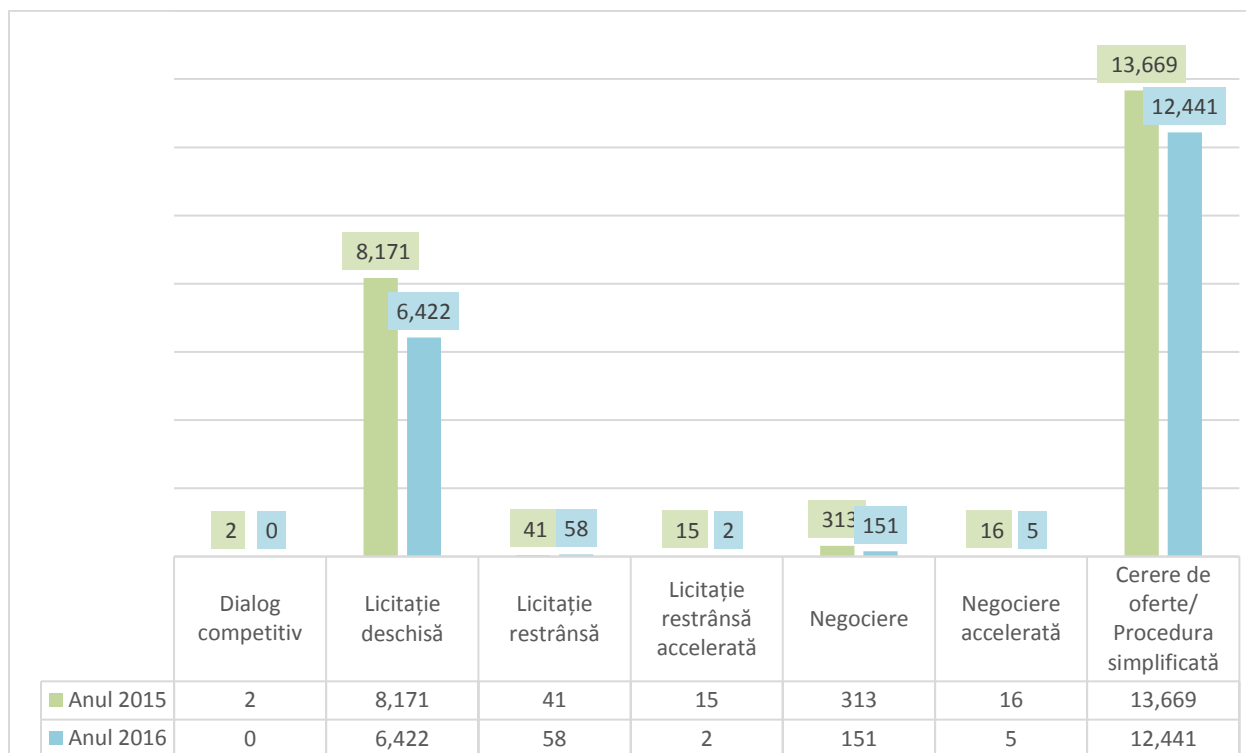

Fig.1 Numărul procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016

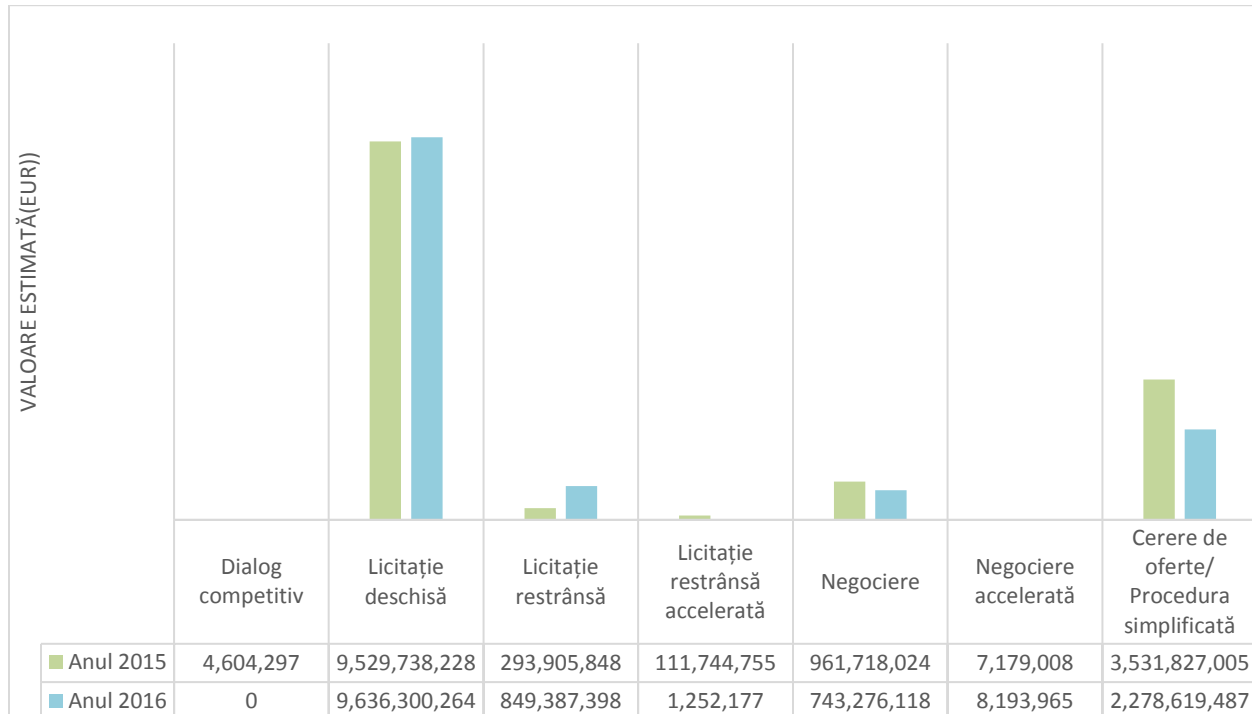

Fig.2 Valoarea estimată(euro)/tip procedură a procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016

Analizând datele în funcție de tipul contractului, observăm că și în perioada 2015 -2016 se păstrează rapoartele numerice și valorice și în cazul acestui criteriu de interes. În continuare cea mai mare pondere numerică o înregistrează contractele de furnizare, în jur de 56% atât pentru anul 2015 cât și pentru anul 2016, iar cea mai mare pondere valorică contractele de lucrări cu 46% în anul 2015, respectiv contractele de furnizare cu 47% în anul 2016.

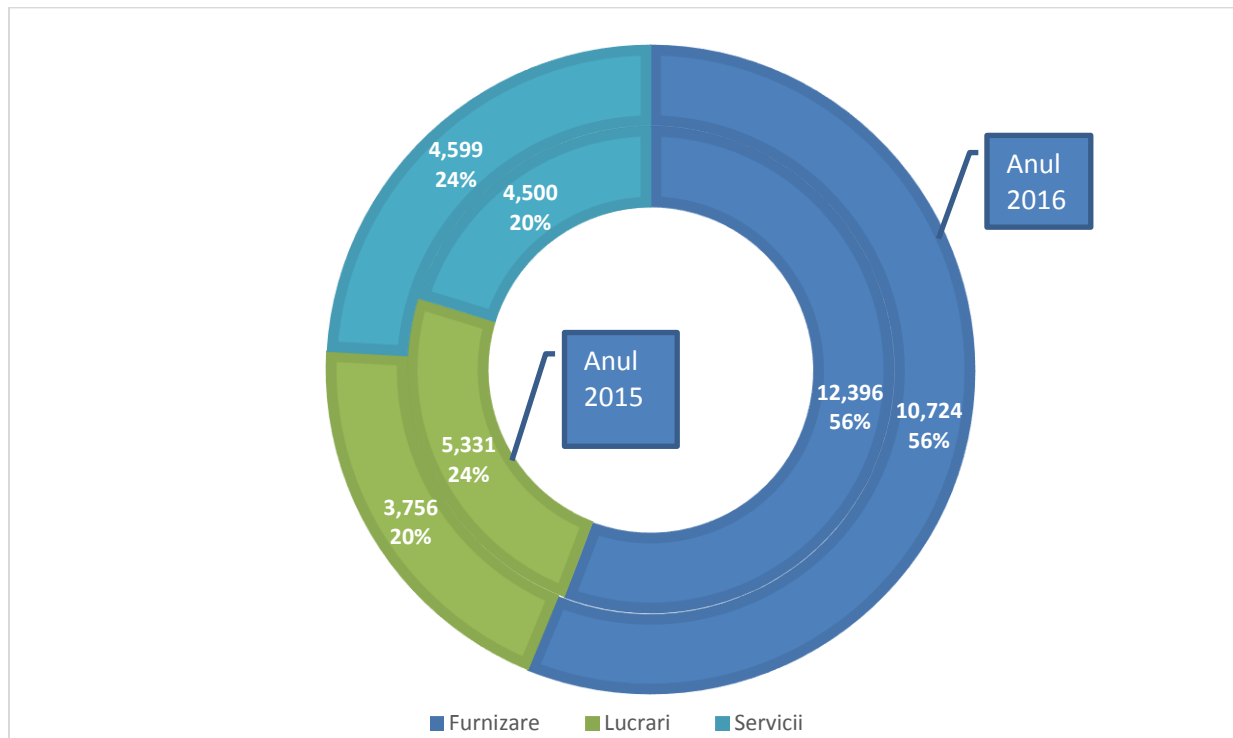

Fig.3 Numărul și ponderea procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016/ tip contract

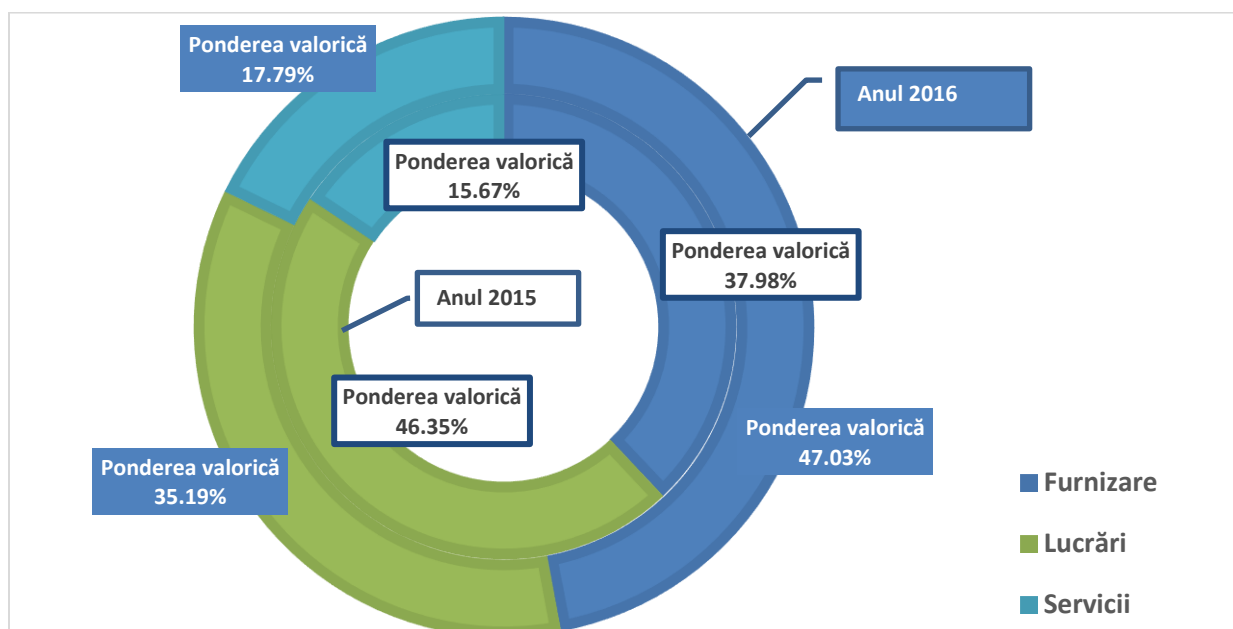

Fig.4 Ponderea valorică a procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016/ tip contract

În ceea ce privește numărul și valoarea procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016, analizate în funcție de tipul de finanțare: fonduri bugetare/proiect/program finanțat din fonduri comunitare/program operațional/program național de dezvoltare rurală, din datele disponibile în cadrul Sistemului Electronic de Achiziții Publice rezultă o scădere semnificativă a procedurilor finanțate din instrumente structurale. În anul 2016 s-au inițiat numai 230 de proceduri de achiziție publică încadrate pe instrumente structurale (Programul Operațional Capacitate Administrativă – POCA, Programul Operațional Regional – POR, Programul Operațional Infrastructură Mare – POIM, Programul Operațional Capital Uman – POCU, Programul Operațional Competitivitate – POC, Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate – POAD, Programul Operațional Asistență Tehnică – POAT, Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice – POS CCE, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POSDRU, Programul Operațional Sectorial de Mediu – POS Mediu, Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative - PODCA, Programul Operațional Sectorial de Transport – POS Transport) cu o valoare estimată de 346,560,379.53 lei față de un număr de 1,889 cu o valoare de 1,611,428,635 lei , câte s-au inițiat în anul 2015.

Contextul transpunerii noilor directive în domeniul achizițiilor publice și semnării Acordului de parteneriat 2014-2020 privind utilizarea fondurilor europene structurale și de investiții, pot constitui cauze determinante în scăderea numărului achizițiilor publice finanțate din instrumente structurale, inițiate de către autoritățile contractante în anul 2016 .

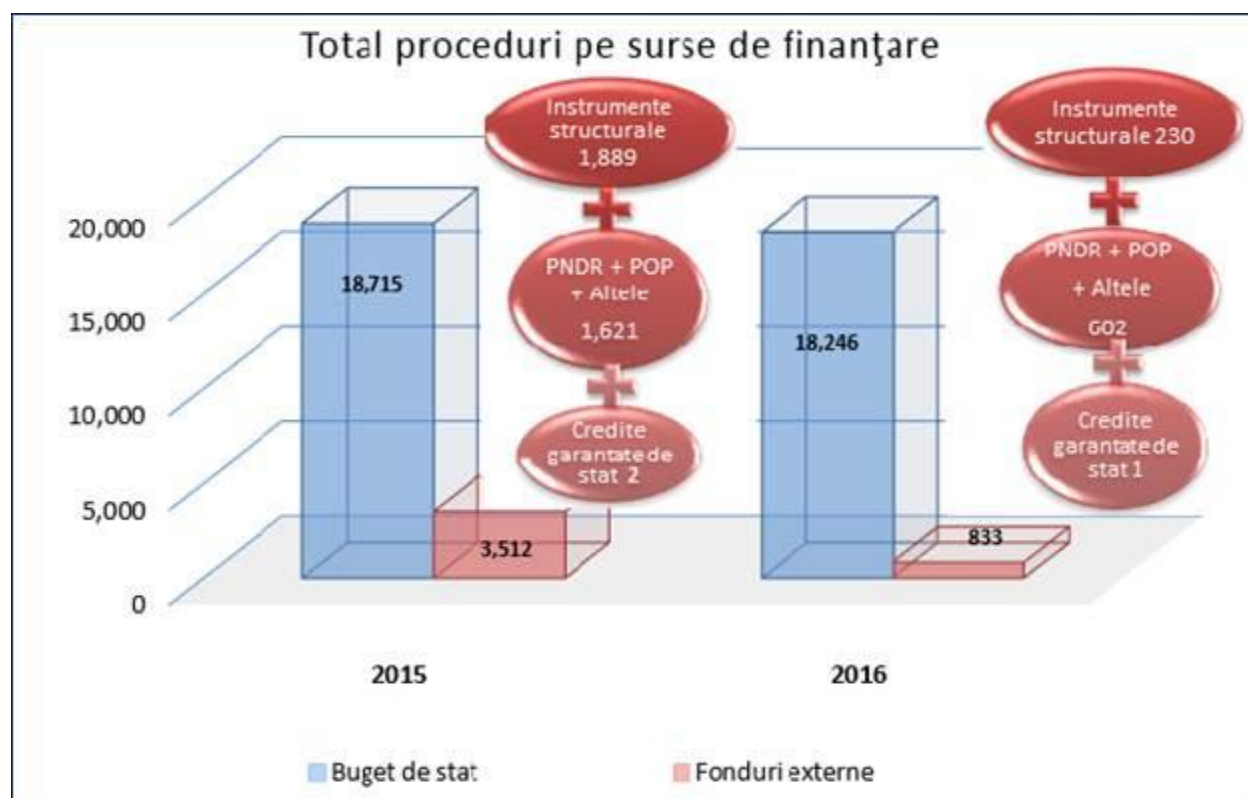

Fig.5 Numărul procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada 2015 – 2016/ tip finanțare

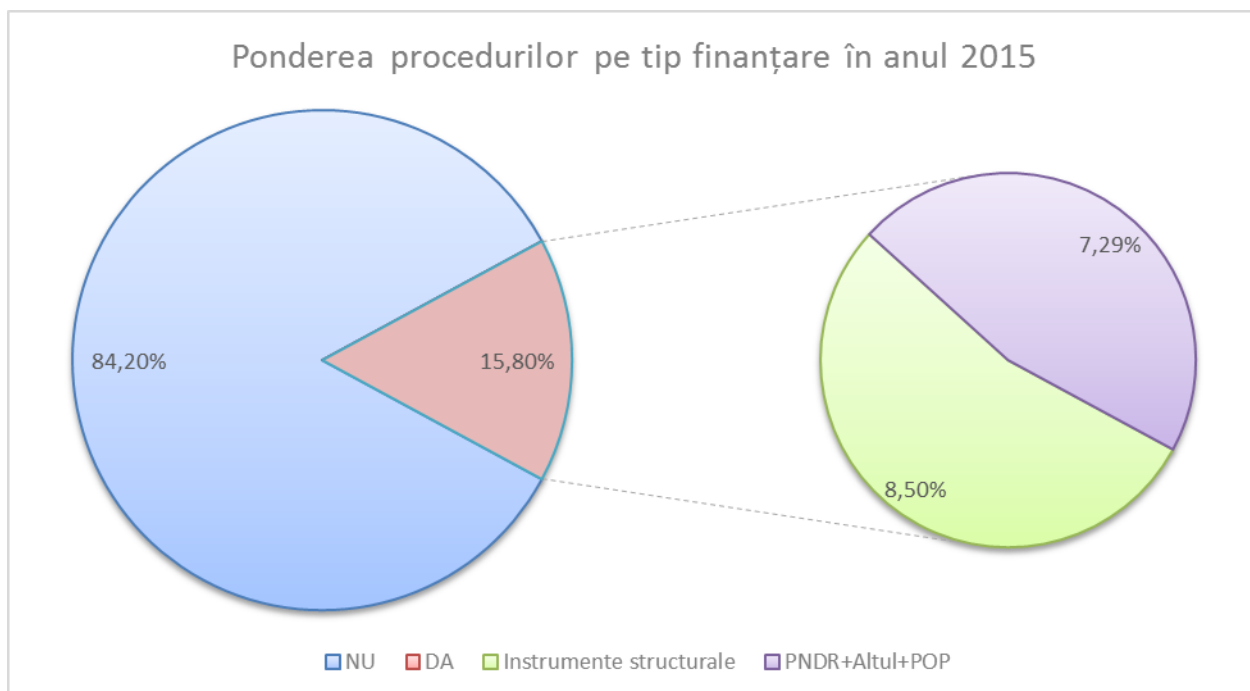

Fig.6 Pondere numerică a procedurilor de achiziție publică inițiate în anul 2015/tip finanțate (Instrumente structurale/PNDR+Altul+POP)

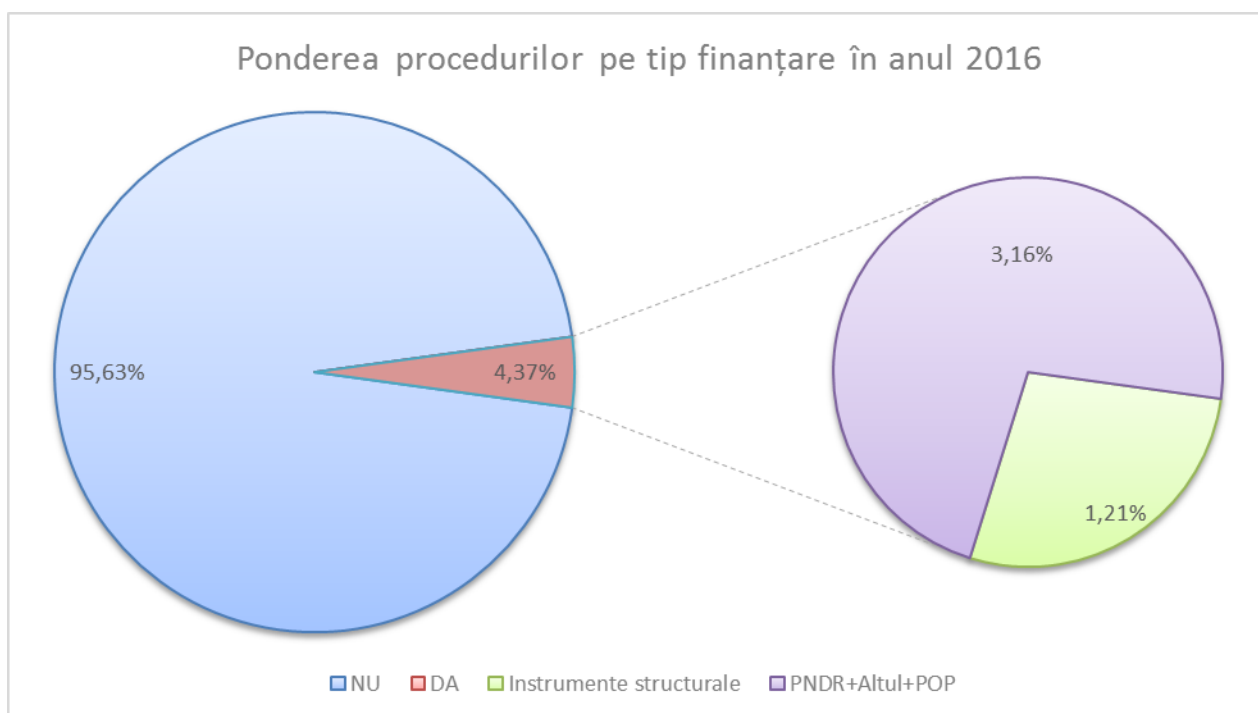

Fig.7 Pondere numerică a procedurilor de achiziție publică inițiate în perioada în anul 2016/tip finanțate (Instrumente structurale/PNDR+Altul+POP)

Anul 2016 înregistrează o scădere și în cazul numărului procedurilor de achiziție publicate în cadrul Jurnalului Oficial al Uniunii Europene (JOUE), respectiv: 3,533 de proceduri cu transmitere la JOUE, pe fiecare tip de contract, față de 4,450 de proceduri pe fiecare tip de contract, în anul 2015. Scăderea numărului de proceduri publicate în JOUE este o consecință naturală a scăderii numărului de proceduri în general, în intervalul de timp analizat și îndeosebi determinată de scăderea atât din punct de vedere numeric cât și din punct de vedere valoric a contractelor de lucrări. Datele prezentate mai sus, evidențiază o scădere atât a numărului contractelor de lucrări către și a valorii acestora cu circa 30% (anul 2016 raportat la anul 2015) .

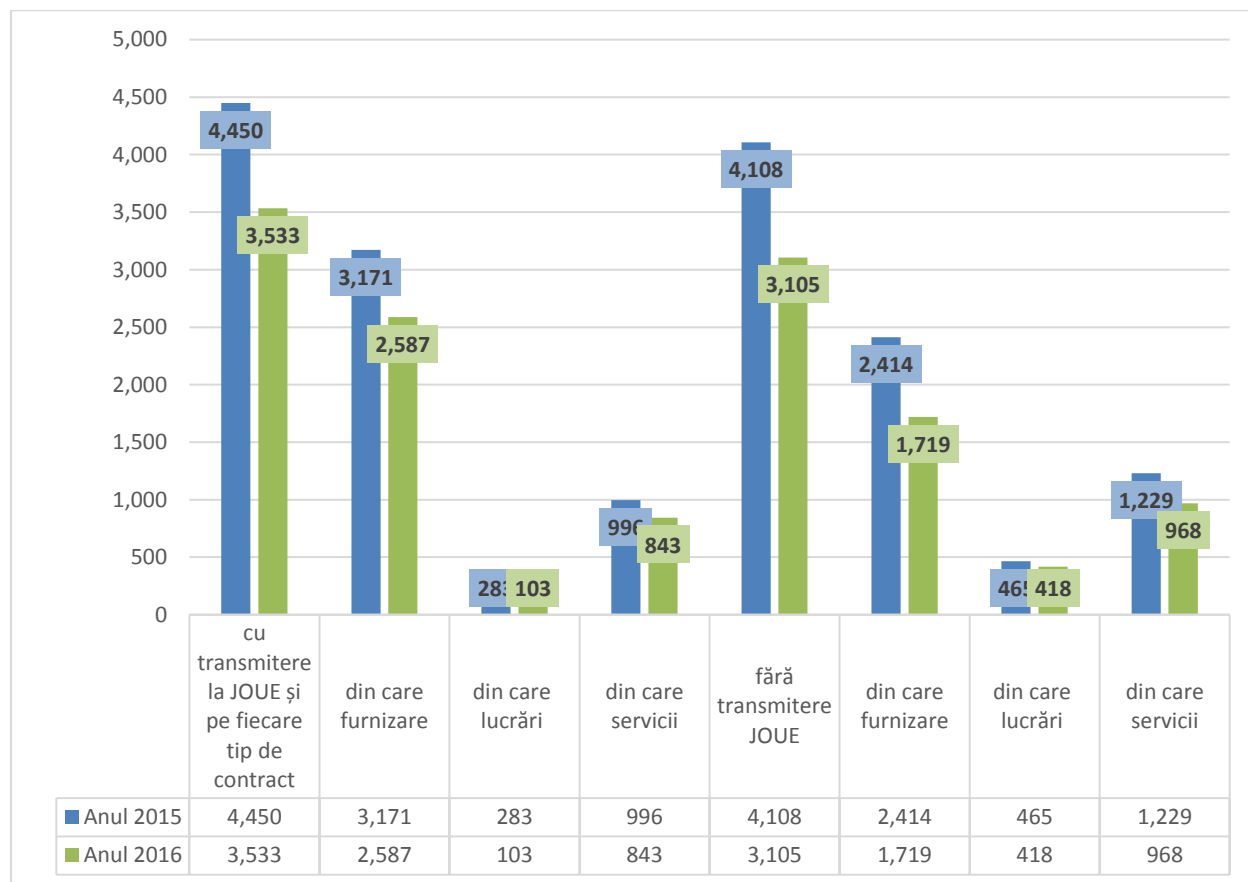

Fig. 8 Numărul procedurilor de achiziție publică publicate în JOUE în perioada 2015 – 2016 /tip contract

În perioada analizată, gradul de finalizare a procedurilor de achiziție, reprezentând capacitatea autoritaților contractante de a iniția și finaliza procedura în decursul aceluiași an calendaristic, fie prin atribuirea contractului/contractelor de achiziție publică, fie prin adoptarea unei decizii de anulare, se încadrează între 75 – 80%. Mai exact, în anul 2015 s-a înregistrat un grad de finalizare de 81%, distribuit pe 64,6% proceduri atribuite și 16,4% proceduri anulate iar în anul 2016, un grad de finalizare de 77%, distribuit pe 60,3% proceduri atribuite și 17% proceduri anulate.

Și în cazul procedurilor de achiziție publică finalizate în cursul aceluiași an calendaristic, fie prin atribuire, fie prin anulare, scăderea de 18% de la un an la celălalt poate fi determinată în general de scăderea numărului de proceduri organizate de către autoritățile contractante dar și de modificările legislative, în acest caz referindu-ne strict la proceduri atribuite sau anulate.

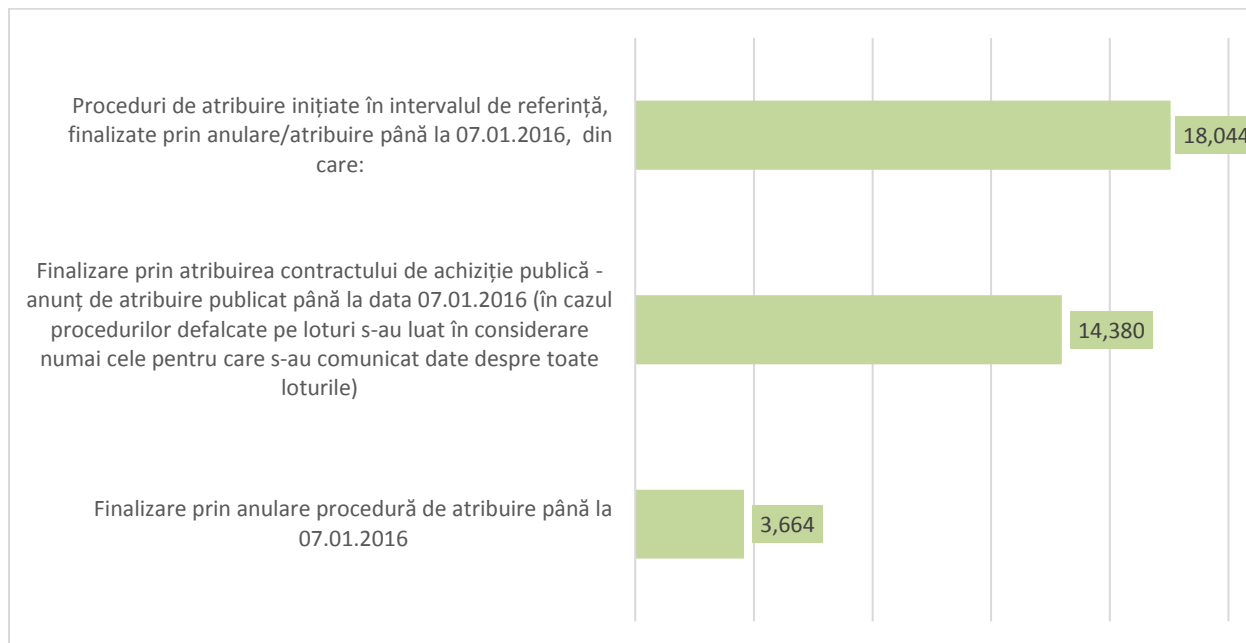

Fig.9 Numărul procedurilor de achiziție publică inițiate în anul 2015, finalizate prin atribuire/anulare

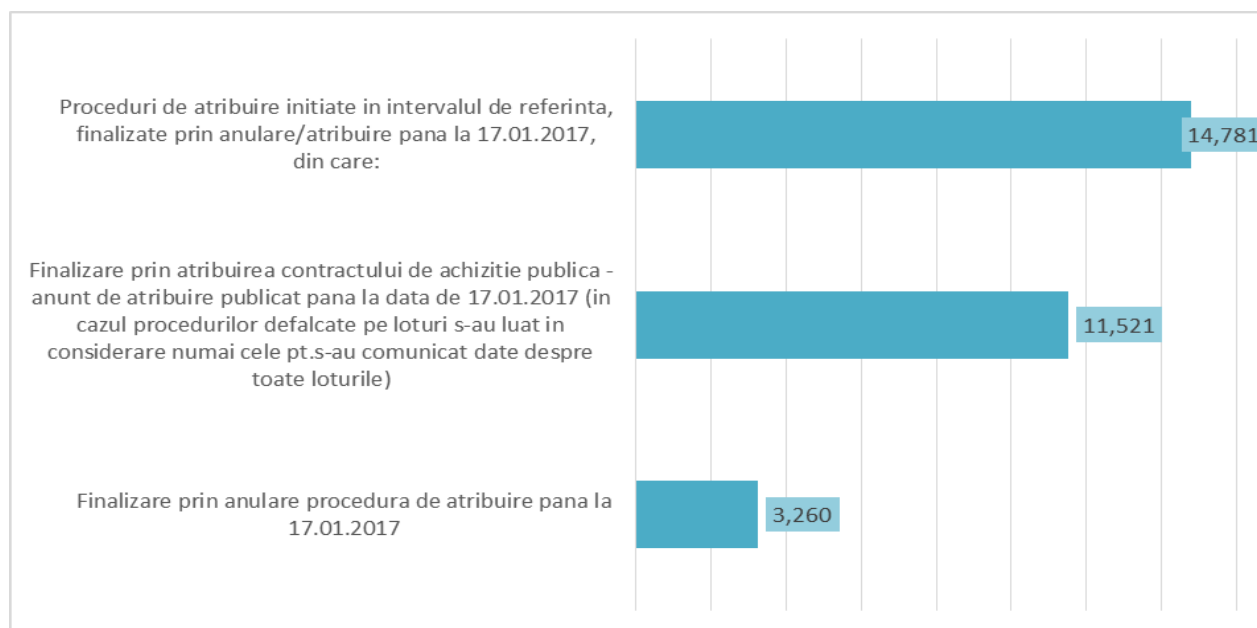

Fig.10 Numărul procedurilor de achiziție publică inițiate în anul 2016, finalizate prin atribuire/anulare

În concluzie, anul de start al schimbărilor legislative – 2016, nu aduce în acest interval analizat modificări semnificative în piața achizițiilor publice. Transpunerea noilor directive europene în legislația națională și intrarea în vigoare a noului pachet legislativ în luna iunie a anului trecut, nu au determinat "*mișcări*" ale procedurilor de achiziție publică. Din analiza datelor, anul 2016 față de anul 2015 nu înregistrează niciun fenomen care să conducă la o concluzie de impact.